

ΓΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΟΡΑ ΣΤΟ ΣΦΥΡΙ ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΑΙΩΝΩΝ

Ένα έργο του Francesco Guardi που απεικονίζει τη γέφυρα Ριάττο πωλείται για δεύτερη φορά από τότε που ζωγραφίστηκε, περίπου το 1760. Η τιμή του αναμένεται να πιάσει τις 25 εκατομμύρια λίρες. Ο πίνακας αναμένεται να προσελήκσει το ενδιαφέρον πλήθους συλλεκτών για τη σπανιότητά του.

Artbeat

Στέλιος Μπότσης: Η Πολιτεία πρέπει να νομοθετήσει άμεσα για την πλαστογραφία

Ο εκθαμβωτικός κόσμος της τέχνης στην Ελλάδα κρύβει μια γκρίζα πλευρά που θα ζήλευαν ακόμα και συγγραφείς αστυνομικής λογοτεχνίας. Πρόκειται για κυκλώματα διακίνησης πλαστών έργων τέχνης, που γνωρίζουν –ιδίαιτερα σήμερα– μεγάλες δόξες. Η δραστηριότητά τους έχει πλήξει κατά καιρούς ζωγράφους, οίκους δημοπρασιών, συλλέκτες και φιλότεχνους. Στις προτιμήσεις τους περιλαμβάνονται οι πάντες και τα πάντα. Για το φαινόμενο αλλά και τις προοπτικές της αγοράς της τέχνης στην Ελλάδα μιλά στο «Κ» ο κ. Στέλιος Μπότσης, εκτιμητής και πραγματογώνμων αυθεντικότητας έργων τέχνης, εικόνων, βιβλίων, κινεζικής κεραμικής, ρωσικής τέχνης κ.ά., ο οποίος παράλληλα είναι στο τιμόνι της εταιρείας Botsis Auctions.

Πλαστά, παγκόσμια βιομηχανία

Όπως εξηγεί ο κ. Μπότσης, για να αναγνωρίσει κάποιος ένα αυθεντικό έργο τέχνης πρέπει να έχει ευρύ φάσμα εικαστικής παιδείας, να γνωρίζει πολλές τεχνικές, να έχει δουλέψει πολλές ώρες πάνω σε καβαλέτο ζωγραφική και να μην επηρεάζεται από κανέναν. Παράλληλα, να γνωρίζει ιστορία της τέχνης και τους κανόνες του art marketing της διεθνούς αγοράς για να μην πέφτει σε παγίδες. Μόνο τότε θα έχει δυνατό και «αδιάφθορο» κριτήριο, σε διαφορετική περίπτωση απλώς θα λειτουργεί για να εξυπηρετεί διάφορα συμφέροντα.

Αν κάποιος κάτοχος έργου θέλει να εξακριβώσει την αυθεντικότητά του, οφείλει να απευθυνθεί σε κάποιον ειδικό που θα το εξετάσει με κάθε λεπτομέρεια. Η εταιρεία Botsis Auctions αναλαμβάνει να μελετήσει και να ερευνησει το κάθε έργο εξονυχιστικά, προκειμένου να διαπισώσει εάν η ζωγραφική που εικονίζεται ανήκει στον καλλιτέχνη που υπογράφει ή εάν είναι προϊόν πλαστογραφίας.

«Τα περισσότερα έργα που κυκλοφορούν είναι πλαστά και η κατάσταση επιδεινώνεται συ-

Ο ιδρυτής της Botsis Auctions, κ. Στέλιος Μπότσης

νεχώς, αφού δεν υπάρχει η κατάλληλη νομοθεσία που να τιμωρεί αυτούς που πλαστογραφούν», τονίζει ο κ. Μπότσης, χρησιμοποιώντας το παράδειγμα της Γαλλίας, όπου τα πλαστά έργα καταστρέφονται μπροστά στον ιδιοκτήτη όταν εξακριβωθεί η πλαστότητά τους. Αν ο κάτοχος το αρνηθεί, οι πλευρές που εμπλέκονται οδηγούνται στα δικαστήρια, τα οποία αποδίδουν δικαιοσύνη.

Οι Sotheby's στο εδώλιο

Στην Ελλάδα μία φορά έφτασε στο δικαστήριο διαμάχη για πλαστά και αφορούσε την αυθεντικότητά έργων που είχαν

δημοπρατηθεί από τον οίκο Sotheby's, έναν από τους σοβαρότερους οίκους παγκοσμίως. Η υπόθεση αφορούσε το έργο «Παναγία με το βρέφος» του Κωνσταντίνου Παρθένου, που πωλήθηκε από τους Sotheby's αντί 950.000 ευρώ τον Νοέμβριο του 2007, τμήρηκόρ τότε για τον καλλιτέχνη.

Το δικαστήριο έπειτα από χρόνια δικάωσε τον εφοπλιστή Διαμαντή Διαμαντίδη, ο οποίος είχε καταθέσει αγωγή εναντίον του οίκου Sotheby's και των εκπροσώπων του, ισχυριζόμενος ότι του πούλησαν δύο πλαστά έργα του Κωνσταντίνου Παρθένου. Σπουδαίο ρόλο στην απόφαση του δικαστηρίου έπαιξε η πλήρης και πολυσέλιδη πραγματογνωμοσύνη της Εθνι-

κής Πινακοθήκης, με την υπογραφή της εξαιρετικής ιστορικού τέχνης κυρίας Όλγας Μετζίφου-Πολύζου. Εκεί αναφέρονταν αναλυτικά όλα τα στοιχεία που θα έπρεπε να οδηγήσουν έναν ειδικό στο συμπέρασμα ότι το έργο είναι πλαστό. «Δυστυχώς, το έργο το είχαν εξετάσει πριν από τη δημοπρασία "Ελληνες ειδικοί"», σχολιάζει ο επικεφαλής της Botsis Auctions.

Ο πόλεμος των συμφερόντων

Πλαστά έργα τέχνης βρίσκονται ακόμα και σε συλλογές γνωστών μουσείων, εξηγεί, ενώ παραθέτει την περίπτωση ενός έργου του Ιερώνυμου Μπος για το οποίο δαπανήθηκαν πριν από χρόνια περί τις 3,5 εκατ. λίρες προκειμένου να διαπιστωθεί αν ήταν ή όχι αυθεντικό. Οι ερευνητές τελικά αποφάνθηκαν πως ο πίνακας ήταν μάλλον... γνήσιος.

Πολλές φορές οι συλλέκτες που αμφιβάλλουν για τα έργα που έχουν αγοράσει φοβούνται να απευθυνθούν στους ειδικούς, εξαιτίας του πολέμου συμφερόντων που λαμβάνει χώρα στον χώρο των πλαστών. Δικηγόροι, γιατροί και άτομα υπεράνω υποψίας μπορεί να εμπλέκονται και να φέρουν ευθύνη για τα πλαστά.

Πλαστογραφούν και τις γνωματεύσεις

«Οι περιπτώσεις που έχω συναντήσει στο γραφείο μου είναι άπειρες. Κάποτε με επισκεφτηκε, έπειτα από προτροπή του μουσείου Βαν Γκογκ στην Ολ-

«Η μάνα της Κατοχής», Δημήτρης Μεγαλίδης, 1943 περίπου

λανδία, ο δικηγόρος ενός συλλέκτη που είχε αγοράσει σχέδια του Βαν Γκογκ εδώ στην Ελλάδα, για να εξακριβώσω την αυθεντικότητά τους και να τα εκτιμήσω. Όπως διαπισώσαμε έπειτα από εξονυχιστική έρευνα, ήταν όλα πλαστά. Μια άλλη φορά μού έφεραν έργο που είχαν αγοράσει στο Μοναστηράκι και ήταν του Όσκαρ Κοκόσκα. Συνειδητοποίησα πως ήταν πλαστό με την πρώτη ματιά. Το ίδιο συνέβη και με έργα του Δημήτρη Μυταρά.

Δύο χρόνια πριν κλήθηκα σε ένα σπίτι των βορείων προαστίων προκειμένου να εκτιμήσω οκτώ έργα των Εγγονόπουλου, Τσαρούχη, Παρθένου και Γκύζη. Ήταν επίσης όλα ψεύτικα. Δυστυχώς, ζήτησαν τη συνδρομή μου αφού τα είχαν αγοράσει. Οι άνθρωποι έπαθαν σοκ όταν τους είπα την αλήθεια. Πλαστογραφούν ακόμα και τις υπογραφές ανθρώπων που γνωμοδοτούν. Κάποτε πωλητής πλαστών έργων προσκόμισε στο γραφείο μου βεβαιώσεις καθηγητών πανεπιστημίων σχετικά με τη γνησιότητα πινάκων. Επικοινωνήσα με τους αρμόδιους καθηγητές και με διαβε-

βαίωσαν πως ουδέποτε υπέγραψαν ανάλογη γνωμάτευση», περιγράφει στη συνέχεια.

Η αγορά θα έχει ανοδική πορεία

Η εταιρεία Botsis Auctions δεν διοργανώνει συχνά online δημοπρασίες όπως στο παρελθόν, αφού το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων δεν είναι τόσο έντονο για αγορά, εξαιτίας της δύσκολης οικονομικά συγκυρίας και των capital controls. «Πλέον δεν υπάρχει αγοραστικό κοινό, αλλά κοινό που απλώς χαζεύει. Δεν μπορώ να ασχοληθώ με κάτι τέτοιο χωρίς λόγο, ασχολούμαι μόνον με τις απευθείας πωλήσεις. Όποιος ενδιαφέρεται για καλά έργα σε πολύ καλές τιμές μπορεί να επικοινωνήσει μαζί μας. Τα έργα μας συνοδεύονται πάντα με πιστοποιητικό γνησιότητας», επισημαίνει ο κ. Μπότσης, ενώ για την αγορά της τέχνης προβλέπει πως στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια θα έχουμε μικρή ανάκαμψη. «Όσο δεν θα υπάρχει ανάπτυξη, ο κόσμος δεν θα έχει χρήματα για να επενδύσει στην τέχνη, όση και αν είναι η αγάπη του γι' αυτήν».

«Τσάρος Αλέξανδρος Α'» (1777-1825), Vladimir Lukich Boronikovsky, 1810 περίπου

Η εταιρεία Botsis Auctions βρίσκεται στην οδό Κορινθίας 57 στους Αμπελοκήπους. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε τη σελίδα www.botsisauctions.com E-mail: info@botsisauctions.com